

Leiden, mei 2023

Beste Sympathisant,

Wij informeren u graag weer.

Met warme groet,

BurgerInitiatief TegenGas Merenwijk

Vooraf

Het is al weer enige tijd dat de Tegengas Nieuwsbrief is verschenen. Een belangrijke oorzaak daarvan is een wisseling van de wacht in het bestuur. Thijs Aartsma en Robert Tijssen zijn nieuwe bestuursleden en Bas van Poppel heeft afscheid genomen. Dat betekent niet dat activiteiten stil hebben gestaan. Integendeel. Bij al onze activiteiten staan de belangen van bewoners centraal.

In deze Nieuwsbrief wordt verder ingegaan op het Wijkuitvoeringsplan voor de Merenwijk. De eerste stap daarvan is het opstellen van een Startnotitie. De afgelopen periode zijn er intensieve contacten geweest met nagenoeg alle politieke partijen in de gemeenteraad en met wethouder Van Delft en burgemeester Lenferink. Daarbij zijn we samen opgetrokken met wijkvereniging Houtkwartier. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor het bezoek aan de Unipercentrale aan de Lange Gracht.

Twee Tegengassers hebben vorige maand een presentatie gegeven over zonnepanelen, opslag en warmtepompen in de Tuinstadwijk. De presentaties

---

eerder gegeven in de Regenboog zijn daarvoor geactualiseerd.

Dezer dagen zal er een enquête over zonnepanelen in jullie mailbox rollen. Verder kondigt Thijs Aartsma zijn eerste blog aan die op de website verschijnt. Kort geleden is er tijdens een uitzending van Radar aandacht besteed aan de enorme risico's die kleven aan warmtenetten als deze in handen zijn van een monopolist. Een link naar deze uitzending vindt u verderop in deze Nieuwsbrief.

Bij de verdere oriëntatie op de energietransitie hebben we eind mei een bezoek gepland aan Vattenfall.

Wisseling van de wacht in het bestuur

Thijs Aartsma en Robert Tijssen zijn toegetreden tot het bestuur. Met deze deskundige versterking zijn we zeer content. Ze hebben beiden hun eerste ervaring bij de energietransitie in Leiden opgedaan met het schrijven van het rapport over zonnepanelen en opslag.

Robert woont al sinds 1979 met veel plezier in de Merenwijk. Na een loopbaan als wetenschapper aan de Universiteit Leiden, heeft hij nu meer tijd voor andere bezigheden, interesses en zaken die hem aan het hart gaan. Het duurzaam maken van de eigen woning en het doen slagen de Leidse energietransitie staan hoog op zijn prioriteitenlijst.

Thijs heeft als wetenschapper gewerkt aan de Universiteit Leiden op het gebied van de (bio)fysica. Hij heeft grote interesse in de ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie, en heeft in dat kader o.a. vele onderzoeksvoorstellen geëvalueerd voor Europese subsidieprogramma's. Vanuit die interesse is hij graag betrokken bij de energietransitie in de Merenwijk waar hij al 36 jaar woont.

De afgelopen periode hebben we afscheid genomen van één van de Tegengassers van het eerste uur, Bas van Poppel. Hij heeft jarenlang met

---

verve de stoel van secretaris bezet. Uitnodigingen, Nieuwsbrieven, verslagen, en noem maar op, zijn door hem met veel inzet en op een professionele wijze behandeld. Wij zijn hem daarvoor veel dank verschuldigd.

Wijkuitvoeringsplan Merenwijk

De praktische invulling van de energietransitie is buitengewoon weerbarstig. Het roepen 'van het gas af' en het met verlangen wachten op de nieuwe warmtewet om, van bovenaf, sturend op te treden, wekt niet het vertrouwen van bewoners. Onzekerheden, onduidelijkheden en steeds weer nieuwe ontwikkelingen maken het pad van de transitie glibberig. Daarnaast is er op veel plaatsen niet de noodzakelijke kennis, ervaring en sturingskunst om bewoners op goede sporen te zetten om de CO2 uitstoot stapsgewijs te verminderen.

Onder dit gesternte is een begin gemaakt met het Wijkuitvoeringsplan voor een groot deel van de Merenwijk. Als eerste stap zal een startnotitie worden opgesteld. Het Burgerinitiatief Tegengas heeft ter voorbereiding daarvan een korte Speerpunten notitie opgesteld. De tekst is in de Nieuwsbrief opgenomen. Daarin staan de belangen van bewoners centraal en kunnen besluiten pas worden genomen als alternatieven objectief worden geïnventariseerd en vergeleken. Kernpunten is de keuzevrijheid voor bewoners. Zij kiezen zelf voor een bij hun omstandigheden passende oplossing. Voor Tegengas zijn verplichte aan- of afsluitingen ongewenst en onbespreekbaar. Een uitvoeringsplan kan alleen succes hebben als een zeer duidelijke meerderheid van bewoners akkoord gaat.

Tegengas zal bij het opstellen van het Wijkuitvoeringsplan samen optrekken met Duurzame Energie Merenwijk. Daar zijn verschillende oriënterende gesprekken aan vooraf gegaan. Die bieden een voldoende basis om zo een heldere lijn naar de gemeente uit te stralen.

U zult binnenkort via de Gemeente Leiden uitnodigingen ontvangen voor de

---

wijkbijeenkomsten over het Wijkuitvoeringsplan op 22 mei en 5 juni in de Regenboog. Deze bijeenkomsten beginnen om 20.00 uur.

Startnotitie

We hebben als bestuur de uitgangspunten voor de startnotitie opgesteld. Die zijn:

De praktijk van de energietransitie blijkt weerbarstig en mistig. Het raakt direct de belangen van bewoners en zeker hun portemonnee. Dat is duidelijk gebleken uit de brede steun voor de petitie die Tegengas vorig jaar heeft gehouden.

Bij het opstellen van het wijkuitvoeringsplan Merenwijk gaat de transitie een nieuwe en onzekere fase in die bewoners op nog onbekende kosten kunnen jagen, terwijl de milieuwinst niet altijd is berekend. Er zal een duidelijke relatie moeten zijn tussen de maatregelen die bewoners nemen, de milieuwinst die daarmee bereikt wordt en de daarmee gepaard gaande kosten. Tegengas zal hierop alert zijn en de belangen van bewoners en hun portemonnee steeds voorop stellen.

Daarom staat voor ons bij de gesprekken over het uitvoeringsplan het verschaffen van eerlijke, volledige en tijdige informatie centraal. Alleen dan is het voor ons als Merenwijkers mogelijk in alle vrijheid verantwoorde keuzes te maken over beschikbare transitie-opties.

Voor deze keuzevrijheid zetten we ons dan ook volledig in. Dat betekent dat de alternatieven objectief worden geïnventariseerd en gelijkwaardig worden behandeld zodat een duidelijk inzicht ontstaat in de CO2 uitstoot en de bijbehorende kosten van elke optie. Bewoners kunnen kiezen voor individuele oplossingen of zich vrijwillig aansluiten bij collectieve projecten. Verplichte aan- of afsluitingen zijn ongewenst en onbespreekbaar.

Tegengas zal onder het motto 'Hoe kan het ook' een beroep blijven doen op de

---

ruim aanwezige kennis en ervaring in de Merenwijk, en ook in andere Leidse wijken. Daar kan vervolgens iedereen profijt van hebben.

Bij een ingrijpende energietransitie op wijkniveau is draagvlak en instemming van bewoners een vereiste. Dat kan alleen als een zeer duidelijke meerderheid van de bewoners akkoord is met de uitvoeringsplannen. Alleen onder deze voorwaarde werkt Tegengas graag mee aan dit belangrijke transitieproject.

Contacten gemeenteraad en College van B&W

Wij hebben de afgelopen maanden samen met de Wijkvereniging Houtkwartier nagenoeg alle politieke partijen in de gemeenteraad gesproken. Daar zijn onze gezamenlijke hoofdpunten naar voren gebracht. Maak gebruik van de ruim aanwezige kennis en ervaring in de wijken en neem de belangen van bewoners serieus. Maak vervolgens duidelijk wat de kosten en opbrengsten zijn bij de energietransitie en zie de keerzijde van de warmteleiding van Den Haag naar Leiden. Daar zijn enorme kosten meegemoeid en het warme water komt van de fossiele industrie of afvalverbranding. Ten slotte hebben we aangegeven dat deze leiding slechts één derde van de woningen en gebouwen in de Leidse regio van warmte kan voorzien. Leg nu alle accent op de tweederde woningen/gebouwen en laat ook daar de subsidiekraan rijkelijk stromen.

Daarnaast zijn er gesprekken geweest met burgemeester Lenferink en wethouder Van Delft. Daar zijn vergelijkbare punten naar voren gebracht. Bij de burgemeester zijn de plannen toegelicht over een systeem om het energiegebruik van afzonderlijke woningen in beeld te brengen. Naast deze zogenoemde nul-meting kunnen ook de plannen en wensen bij de energietransitie kenbaar worden gemaakt. De Wijkvereniging Houtkwartier heeft het systeem laten ontwikkelen en het is toepasbaar bij andere wijken. Daarover zijn eerste afspraken gemaakt.

Bezoek Unipercentrale

Tegengas heeft samen met het Houtkwartier een bezoek gebracht aan de Unipercentrale aan de Lange Gracht. Indrukkelijk om de stoomturbines in werking te zien. De productie daar is zeer efficiënt en zou nog meer huizen van warmte kunnen voorzien. Ze willen graag meedoen met de een stapsgewijze energietransitie. Het gevoel is dat de gemeente radicale besluiten heeft genomen door de stadsverwarming op de Rotterdamse fossiele industrie en afvalverbranding aan te sluiten. De is een forse discussie over de rekenregels en het al dan niet schoon zijn van bronnen. Feit blijft dat het verbranden van hout en biomassa leidt tot 2 keer meer CO₂-uitstoot dan de verbranding van gas. Bij het verbranden van afval komt nog veel meer CO₂ vrij. Daarnaast is hout een belangrijke grondstof voor duurzaam bouwen.

Zonnepanelen en opslag

Het ziet er naar uit dat de energietransitie flink op stoom begint te komen. Op gemeentelijk niveau krijgt dit o.a. gestalte in de voorbereiding van wijkuitvoeringsplannen. Het is daarom raadzaam om na te denken over maatregelen die we individueel zouden kunnen of willen nemen om daarbij aan te sluiten. Niets doen is eigenlijk geen optie.

Een zeer voor de hand liggende stap is de aanschaf van zonnepanelen om zelf elektrische stroom op te wekken. In september vorig jaar heeft een themagroep van Tegengas daarover een rapport gepresenteerd op een bewonersbijeenkomst in de Regenboog. Thijs heeft hierover ook een voordracht gehouden op een bijeenkomst van de Tuinstadwijk in maart j.l. Naar aanleiding daarvan heeft het rapport een update gekregen, die binnenkort ook op de Tegengas website beschikbaar is.

Sinds 1 januari wordt er bijvoorbeeld geen btw meer geheven over de kosten van aanschaf en installatie van zonnepanelen. Het rapport is verder aangepast aan de stand van zaken wat betreft de saldering. De Tweede Kamer heeft op 7 februari 2023 een wetsvoorstel aangenomen voor de afbouw van de salderingsregeling vanaf 2025. Dit voorstel moet nog wel door de Eerste Kamer

---

voordat het definitief wordt. Belangrijk is een aangenomen amendement over de vergoeding voor aan het net terug geleverde stroom. De Tweede Kamer achtte het van belang dat een terugverdiertijd van circa 7 jaar mogelijk moet blijven, ook als de saldering is afgeschaft. Dat lijkt inderdaad het geval te zijn volgens eigen berekeningen, zie het rapport voor meer informatie.

Enquête

Tegengas heeft het voornemen om het rapport op te volgen met een on-line enquête. Enerzijds is het de bedoeling om de ervaringen te peilen van Merenwijkers die reeds zonnepanelen hebben aangeschaft, anderzijds wordt gevraagd naar redenen waarom anderen aarzelend of terughoudend zijn om tot aanschaf over te gaan.

Het doel is om als Tegengas Merenwijk zoveel mogelijk ervaringen tussen bewoners uit te wisselen, in dit geval over zonnepanelen. De behoefte aan uitwisseling van ervaringen kwam ook duidelijk naar voren tijdens onze laatste bijeenkomst in de Regenboog. Alhoewel de enquête nog op de Tegengas website moet worden geplaatst, vragen we u al bij voorbaat om hier aan mee te werken. Overigens wordt in de enquête niet gevraagd naar persoonlijke, privacy-gevoelige informatie.

Tegengas blog

Op de Tegengas website is nu een blog te vinden waarin het bestuur aandacht wil schenken aan informatie die voor de bewoners van de Merenwijk relevant is. Onderwerpen die aan de orde kunnen komen zijn: activiteiten van Tegengas (zoals gerelateerd aan bovengenoemde enquête), lokale acties in de wijk, initiatieven van individuele bewoners in de wijk, wat er speelt in de gemeenteraad/college van burgemeester en wethouders, ontwikkelingen in nationaal beleid, etc. Onderwerp van het eerste blog is een recent rapport van CE-Delft met een evaluatie van de Leidse energietransitie in de gebouwde omgeving en de effecten daarvan op de uitstoot van broeikasgassen.

Risico's van een monopolist als leverancier van duurzame warmte

Tijdens een recente tv-uitzending, op maandag 11 april, van het consumentenprogramma Radar werd uitgebreid aandacht besteed aan de warmteleverancier Eteck (www.eteck.nl). Honderden klachten werden ontvangen over hun warmtenet.

Klanten van Eteck's duurzame warmte deden hun beklag over de prijsverhogingen, gebrekkig service en de knellende monopoliepositie van deze warmteleverancier in hun wijk of gemeente. Veel klachten betroffen de verplichte huur van de warmtepomp en hoge huurkosten.

Inmiddels heeft de toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM) het toezicht aangescherpt op de warmteleverancier en heeft nu regelmatig contact met bewoners en het bedrijf. Eteck heeft in reactie daarop verbeterplannen opgesteld om klachten en problemen op te lossen. De ACM heeft Radar laten weten dat de verlenging van vergunning aan Eteck nog niet is verleend.

Weblinks naar de tv-uitzendingen:

Radar 10 april

<https://radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/uitzending-maandag-10-april-2023/>

<https://radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/gasloze-klanten-eteck-zien-rekening-in-2023-met-73-procent-stijgen/>

Oproep contentbeheerder

Het is en blijft omtzettend veel werk om tegengas te blijven geven maar ook om ons nieuwe motto: "Hoe kan het ook"gestalte te geven.

Met Bas zijn wij niet alleen een voortreffelijk secretaris kwijt geraakt maar ook iemand die onze website goed up to date houdt. Bent u daar nou toevallig een beetje handig in en zou u ons een handje willen helpen? Aarzel dan niet even een mailtje te sturen aan info@tegengasmerenwijk.nl. Dat zou ons ontzettend ontlasten en onze effectiviteit fors vergroten.

Tot slot

Spreek over de energietransitie met uw buren en bekenden en maak duidelijk dat uw warmtevoorziening en keuzevrijheid nog steeds op het spel staan. Geef deze nieuwsbrief door, plaats hem op uw Facebook, LinkedIn, Insta en Twitter. Ook zij kunnen zich aanmelden voor de nieuwsbrief [Aanmelding Nieuwsbrief](#). We kunnen als TegenGas nog wel wat slimme en praktische handjes kunnen gebruiken. Wij zijn onafhankelijk. TegenGas kan alleen blijven opkomen voor uw belangen door uw [donatie](#).

Copyright © 2023 TegenGas Merenwijk, All rights reserved.

You are receiving this email because you opted in via our website.

Our mailing address is:

TegenGas Merenwijk
Donsvlinder 6
LEIDEN, Zuid-Holland 2317 KE
Netherlands

[Voeg ons toe aan je adresboek](#)

Want to change how you receive these emails?

You can [update your preferences](#) or [unsubscribe from this list](#).

Grow your business with mailchimp